

Lietuvos automobilių sporto federacija

2013 metų
Lietuvos 4x4 taurės
(4x4LT)
TAISYKLĖS

PATVIRTINTA:

LASF 4x4 komiteto posėdyje

2012 m. lapkričio 5 d.

Protokolas Nr. 2012-11-5

1. Bendrosios sąvokos

Sunkioji bekelė / pravažumo varžybos (trophy raid) - tai visureigių automobilių varžybos vykdomos sunkiai pravažiuojamomis vietovėmis, sudarytos iš vieno ar kelių ruožų su natūraliomis arba dirbtinėmis kliūtimis.

Bekelės lenktynės (rally raid) – ralio principu organizuojamos visureigių automobilių varžybos vykstančios tiek bendrojo naudojimo keliais, tiek sunkiai pravažiuojamomis vietovėmis.

2. Terminologija

2.1 **Varžybų laikas** - tai laikas nuo momento kai dalyvis varžybų dieną sekretoriatare patvirtina dalyvavimą varžybose pasirašydamas paraišką, iki vieno iš šių variantų:

- pasibaigus protestams pateikti skirtam laikui arba baigus protestų peržiūrą;
- pasibaigus papildomai techninei automobilių apžiūrai po paskutinio ruožo finišo;
- patvirtinus galutinius rezultatus.

2.2 **Etapas** – sudėtinė daugiaetapių varžybų dalis, kurioje kiekvienas dalyvis nusprendžia dalyvauti savarankiškai.

2.3 **Kontrolinis punktas (KP)** – tai taškas vietovėje, pažymėtas žemėlapyje ir/arba GPS koordinatėmis. Tai gali būti lengvai pastebimomis priemonėmis (lentelė su KP numeriu, „STOP“ juosta, dažais pažymėtas ženklas, teisėjas ir kita) pažymėtas punktas. Taip pat tai gali būti virtualus taškas pažymėtas tik GPS koordinatėmis. KP punktuose gali būti numatytos kontrolės priemonės – atžymos.

2.4 **Bekelės greičio ruožas (BGR)** – uždara trasa. Ji turi būti tiksliai ir aiškiai pažymėta vietovėje "stop" juosta ar kitomis priemonėmis, užtikrinančiomis vienodas visų dalyvių galimybes judėti teisingu maršrutu. Šioje trasoje ekipažai varžosi laikui. Trasos vietose, kur ekipažai gali išvystyti didesnę nei 90km/h greitį, organizatoriai privalo įrengti "greičio gesinimo" zonas.

2.5 **Orientacinis Ruožas (OR)** – ruožas su neapibrėžtu maršrutu, kuris įveikiamas su arba be Kelio Knygos (pilnai arba dalinai) ir/arba orientuojantis pagal žemėlapi ir/arba GPS koordinates. Pagrindinis orientacinio ruožo tikslas – surasti ir pasiekti visus / daugiausiai vietovėje išdėstytus KP sugaištant kuo mažiau laiko. KP turi būti tiksliai randami vietovėje, naudojantis organizatorių pateikta medžiaga.

- **Legenda (kelio knyga)** - tai ant popieriaus tekstu ir grafinėmis priemonėmis aprašytas maršrutas, kuriuo privalo judėti ekipažas. Maršrute gali būti išdėstyti KP, prie kurių ekipažui gali reikėti atsižymėti arba virtualūs taškai pažymėti GPS koordinatėmis, pro kuriuos ekipažas privalo pravažiuoti tam tikru, organizatorių nurodytu, atstumu.
- **Važiavimas žemėlapio pagalba** - ant žemėlapio pažymėtas maršrutas, kuriuo tiksliai privalo judėti ekipažas. Nukrypimas nuo maršruto gali būti baudžiamas baudomis, kurios nurodytos varžybų papildomuose nuostatuose.

2.6 **Trialas** - uždara trasa, kurioje išdėstytos dirbtinės ir gamtinės kliūtys. Ekipažai privalo įveikti kliūtis nepažeidžiant jas ribojančių ženklų. Už ribojančių ženklų lietimą / vertimą numatytos baudos, kurios sumuojamos su trasos įveikimo laiku.

2.7 **Papildomas rungtys (PR)** – šiose taisyklėse nenumatytos rungtys, kurias organizatorius gali įtraukti į varžybų programą. Visų PR įeinančių į varžybų programą taisyklės aprašomos tų varžybų papildomuose nuostatuose.

2.8 **Laiko norma** – kiekvienos rungties įveikimui organizatorius nustato laiko limitą (laiko formatas hh:mm), kurį viršijęs ekipažas baudžiamas bauda, numatyta Priede Nr.1

2.9 **Maksimalus varžybų laikas** - tai laikas nuo varžybų administracinės komisijos darbo pradžios iki ekipažo Laiko Kortelės pridavimo sekretariatui.

2.10 **Rungties įveikimo laikas** – laikas, kurį ekipažas užtruko įveikdamas rungtį.

2.11 **Regrupingas** – organizatorių suplanuota pertrauka, numatyta varžybų papildomuose nuostatuose ir ekipažų dokumentuose tam, kad pagal anksčiau parodytus rezultatus būtų galima pergrupuoti dalyvaujančius varžybose ekipažus starto eliškumui į kitus ruožus.

- 2.12 **Neutralizacijos periodas.** Tai laiko tarpas, kuriam organizatorius gali sustabdyti dalyvaujančius varžybose ekipažus.
- 2.13 **Uždaras parkas (Park Ferme)** – teritorija, kurioje bet koks remontas, degalų papildymas ar išorinė pagalba draudžiama, išskyrus atvejus numatytus šiose taisyklėse ir papildomuose varžybų nuostatuose.
- 2.14 **„Bryfingas“**- dalyvių ir organizatorių pasitarimas / instruktažas, kurį praveda varžybų vadovas arba jo pavaduotojas. Kiekvieno dalyvio arba jo atstovo dalyvavimas bryfinge yra būtinas.
- 2.15 **Laiko kortelė** – kortelė, kurią išduoda organizatorius. Šioje kortelėje teisėjai žymi laiką arba faktą, kad dalyvis pravažiavo pro teisėjų punktą.
- 2.16 **Poilsio zona** – tai organizatoriaus numatyta zona, kurioje ekipažai gali ilsėtis. Jei etapo Organizatorius nenurodo kitaip, tuomet Poilsio zonoje galima atlikti remonto darbus.
- 2.17 **Remonto darbai (remontas)** – gedimų šalinimas, elementų ir detalių bei agregatų keitimas, remontas, diagnostika, reguliavimas bei kiti techninio aptarnavimo darbai, kuriuos ekipažas gali atlikti savo jėgomis arba padedant kito(ų) besivaržančio(ų) ekipažo(ų) narių. Nedraudžiama dalyvių tarpusavio pagalba. Tik gavus padėti sutikusių ekipažo(ų) sutikimą, leidžiama naudotis jo medžiagomis ir instrumentais, tuo metu esančiais besivaržančio(ų) tame SR dalyvio(ų) automobiliyje(iuose).
- 2.18 **Servisas** – įvairi remonto pagalba, suteikiama ne besivaržančių ekipažų dalyvių taip pat panaudojant įvairias medžiagas ir atsargines dalis bei instrumentus ar įrangą, kurios nebuvo transportuojamos besivaržančių dalyvių automobiliuose.

3. Administracinis patikrinimas

- 3.1. Administracinės komisijos metu tikrinami pareiškėjo dokumentai, sekretoriatas gali pareikalauti šių dokumentų:
- Vairuotojo pažymėjimo, patvirtinančio leidimą vairuoti atitinkamą transporto priemonę.
 - Automobilio nuosavybės dokumento (techninio paso).
 - Dokumentų, patvirtinančių galiojančią automobilio techninę apžiūrą.
 - LASF arba FIA galiojančios vairuotojo licencijos.
 - Draudimo polisą
- 3.2. Sportinis varžybų komisaras, bet kuriuo varžybų momentu gali patikrinti ekipažo narius ir automobilio techninę būklę.

4. Starto tvarka

- 4.1. Starto eilė nustatoma burtų keliu, jeigu varžybų papildomuose nuostatuose nenurodyta kitaip.
- 4.2. Jeigu varžybų formatas numato atskirus startus, tai kiekviename ruože dalyviai privalo startuoti ne trumpesniu nei 2 min. laiko intervalu. Jeigu trasoje susidaro automobilių spūstis, dėl kurios dalyviai fiziškai negali aplenksti varžovų, ruožo teisėjas turi teisę atidėti eilinio ekipažo startą.
- 4.3. Jeigu leidžia trasos saugumas galimas visų ekipažų bendras startas vienu metu.
- 4.4. Dalyviui draudžiama pakartotinai startuoti ruože, jeigu kitaip nenumato papildomi varžybų nuostatai.
- 4.5. Papildomuose varžybų nuostatuose gali būti numatyta ir kitokia, vienodas visų dalyvių galimybes užtikrinanti, starto tvarka.

5. Judėjimas keliais

- 5.1. Visų varžybų metu, išskyrus Greičio Ruožus, visi varžybų dalyviai privalo laikytis KET.
- 5.2. Dalyviai važiuoti varžybų metu gali tik su įjungtomis trumpomis automobilių šviesomis, išskyrus brąstų įveikimą ir naudojantis elektrine gerve.
- 5.3. Ekipažui draudžiama piktybiškai blokuoti kitų dalyvių automobilių pravažiavimą arba trukdyti aplenkti juos, elgtis nesportiškai. Tokie draudžiami veiksmai traktuojami kaip nesportiškas elgesys ir baudžiami pagal šių taisyklių priedą Nr.1.

6. Pagalba

- 6.1. Varžybų metu ruože tempti automobilį gali tik kitas varžų dalyvis. Važiuoti pro teisėjų finišo punktą tempiamam draudžiama. Už finišavimą buksyruojamam dalyviui įskaitoma evakuacija.
- 6.2. Ekipažas gali perduoti ir gauti pinigus, medikamentus, maistą, gėrimus visų varžybų metu.
- 6.3. Žalias „OK Ženklas“ ir raudonas „kryžius“ ant kelio knygos:
 - Galiniame kelio knygos lape iš vienos pusės, gali būti nupieštas gerai matomas žalios spalvos ženklas „OK“. Ant kitos šio lapo pusės gali būti gerai matomas ženklas – simetriškai išdėstytas raudonos spalvos „kryžius“.
 - Jei ruože įvykus avarijai nėra nukentėjusių ir jiems nereikia skubios medicininės pagalbos, bet kuris ekipažo narys turi rodyti ženklą „OK“ kitiems pravažiuojantiems ekipažams, arba šis ženklas turi būti pritvirtintas gerai matomoje automobilio vietoje.
 - Jeigu ekipažas palieka savo automobilį ilgesniam negu 10 min. laikotarpiui, tai „OK“ ženklas, pagal galimybes privalo būti pastatytas arba pritvirtintas prie automobilio taip, kad jį gerai galėtų matyti kiti pravažiuojantys ekipažai ir gelbėjimo tarnybos.
 - Ruože įvykus avarijai kuriame yra nukentėjusių žmonių ar dalyvių, kuriems reikia skubios medicininės pagalbos, turi būti rodomas simetriškas raudonos spalvos „kryžius“. Kai pagalba buvo suteikta – rodomas ženklas „OK“.
 - Ekipažas važiuojantis trasa pastebejas ženklą „OK“ privalo pranešti apie avariją artimiausiam teisėjui. Tuo atveju jeigu rodomas „kryžius“ ekipažas privalo sustoti ir suteikti pagalbą. Esamomis ryšio priemonėmis pranešti apie avariją oficialiems varžybų asmenims, ir, jeigu tai būtina, sulaukti greitosios medicininės pagalbos. Dalyvio kortelėje ekipažas privalo nurodyti šio įvykio aplinkybes ir laiką. Po to ekipažas gali tęsti judėjimą spec.ruožu iki artimiausio teisėjų punkto ir pranešti apie avariją.

7. Laiko kortelė

- 7.1. Varžybų administracinės komisijos metu arba ruožo starte dalyvaujantiems ekipažams išduodama Laiko Kortelė. Dalyvis pateikia Laiko Kortelę kiekviename teisėjų punkte, kur teisėjas įrašo starto laiką minučių tikslumu, finišo teisėjas finišo laiką sekundžių tikslumu, o tarpiniai teisėjai tarpinius laikus sekundžių tikslumu. Kiekvienas ekipažas pats atsakingas už savo laiko kortelės išsaugojimą.
- 7.2. Dalyviams draudžiama keisti duomenis Laiko Kortelėje už šiuos veiksmus numatytos baudos Priede Nr.1 Duomenis keisti gali tik teisėjas pasirašydamas ir pastabų skiltyje nurodydamas pakeitimų / pataisymų priežastį.
- 7.3. Tik ekipažas yra atsakingas už Laiko Kortelės pateikimą teisėjų punkte ir už įrašomų duomenų teisingumą. Tik teisėjas teisėjų punkte gali įrašyti duomenis dalyvio kortelėje.
- 7.4. Ekipažas finišavęs ruože arba baigęs varžybas, varžybų papildomuose nuostatuose numatytu laiku / laiko intervalu, privalo grąžinti Laiko Kortelę į varžybų sekretoriatą / finišo teisėjui. Priešingu atveju dalyvio rezultatas gali būti neįskaitytas.

8. Trasos kontrolė

- 8.1. Tam kad ekipažas laikytųsi nurodyto trasos maršruto, trasoje gali būti išdėstyti Kontroliniai Punktai (KP).
- 8.2. Kontroliniai punktai gali būti su atžyma arba be atžymos, t.y. varžybų dalyviui gali reikėti atsižymėti varžybų papildomuose nuostatuose nurodytu būdu (fotografuojantis, specialiu žymekliu atžymint kortelėje, elektroninis „čipas“). Foto atžymos principai išdėstyti priede Nr.3.

9. Greičio kontrolė

- 9.1. Trasoje gali būti naudojamos greičio apribojimo zonos (GA), kur ribojamas dalyvių automobilių greitis. Greičio viršijimas limitu baudžiamas laiko bauda, kuri sumuojama prie ekipažo to Ruožo įveikimo laiko.
- 9.2. Baudos už greičio viršijimą numatomos varžybų papildomuose nuostatuose.

10. Starto procedūros

- 10.1. Ekipažo automobilis sustoja prieš ženklą „Startas“, teisėjas į Laiko Kortelę ir į teisėjo starto protokolą įrašo numatytą starto laiką (valandomis ir minutėmis).
- 10.2. Likus 30 sek. iki starto momento, teisėjas pradeda atbuline seka garsiai skaičiuoti sekundes 30-15-10 ir paskutines 5 sek. 5-4-3-2-1, tuo pačiu signalizuodamas rankų gestais arba kitais vizualiais būdais. Pasibaigus paskutinėms penkioms sekundėms duodamas starto signalas po kurio automobilis nedelsdamas privalo startuoti.
- 10.3. Jeigu ekipažas negali savarankiškai pajudėti iš starto zonos po starto momento (dėl techninių ar kitų priežasčių), ekipažui skirtas laikas nėra stabdomas.
- 10.4. Įvažiuoti į ruožą dalyvis gali tik leidus starto teisėjui ir jei tai netrukdo kitų automobilių numatytai starto tvarkai.
- 10.5. Jei automobilis per 1 minutę po starto momento nepalieka starto zonos, dalyviai ir teisėjai privalo jį pašalinti, sudarydami galimybę startuoti kitiems dalyviams.
- 10.6. Ekipažo starto laikas gali būti pakeistas tik starto teisėjo sprendimu.
- 10.7. Finišas gali būti automobilio "bazė" kai automobilis privalo būti sustabdomas taip, kad finišo linija būtų tarp automobilio ašių, ir tik tuo metu fiksuojamas jo finišo laikas, arba „finišas iš eigos“, kuomet finišuojama pravažiuojant finišo liniją, finišo laikas fiksuojamas tuo momentu, kai automobilio priekis kerta finišo liniją
- 10.8. Jeigu judėjimas nutrūksta ir jo atnaujinti neįmanoma, tai sporto komisaras ar / ir varžybų vadovas turi teisę priimti sprendimą pakeisti įskaitos sąlygas šioje rungtyje.
- 10.9. Išskirtiniais atvejais, kuomet kyla grėsmė dalyvių saugumui, varžybų vadovas gali sustabdyti varžybų eigą ir vėl jį atnaujinti pašalinus kilusį pavojų traseje.

11. Rezultatai

- 11.1. Varžybų vadovas pilnai atsako už savalaikį ir teisingą rezultatų pateikimą.
- 11.2. Ekipažo rezultatas kiekviename specialiajame skaičiuojamas pagal priedą Nr. 2.
- 11.3. Oficialūs varžybų rezultatai turi būti paviešinti oficialioje varžybų skelbimo lentoje ne vėliau kaip 30min. iki varžybų programoje numatyto apdovanojimo momento.

12. Saugumo reikalavimai varžybų metu

- 12.1. Draudžiama vežti žmones automobilio išorėje (ant kapoto dangčio, stogo, bamperių, kroviniame skyriuje ir t.t.). Išskyrus tempiantis gerve įveikiant brąstą.
- 12.2. Dalyviai pradėdami dirbti su užklampusiu automobiliu privalo balsu arba garsiniu signalu perspėti aplinkui esančius žmones.
- 12.3. Draudžiama važiuoti automobiliais per ištemptus trosus ar įtemptą vilkimo virvę.
- 12.4. Dalyvių ekipažo nariai turi būti toliau nei vieno metro atstumu nuo vilkimo metu įtempto gervės troso. Taisyti trosą ant gervės būgno galima tada, kai transporto priemonė nejuda, o vilkimo trosas neįtemptas.
- 12.5. Draudžiama vežti trosą vienu galu pritvirtintą prie gervės būgno, jeigu jis pilnai nesuvyniotas ant būgno, arba nepritvirtintas ant specialiai tam skirtų tvirtinimo elementų.
- 12.6. Jeigu ant gervės suvyniotas metalinis lynas, privaloma naudoti trūkusio troso jėgą „gesinantį audeklą“. Traukimo metu „gesinantis audeklas“ turi būti ant troso trečdalyje pirmoje pusėje prie gervės.
- 12.7. Dirbant su metaliniais gervės trosais būtina naudotis saugiomis pirštinėmis.
- 12.8. Pasikeitus oro sąlygoms ir tam tikroms trasos dalims tapus nepravažiuojamomis, Organizatoriai gali savo nuožiūra pakeisti trasą ir tvarką informuodami apie tai visus dalyvius.
- 12.9. Važiuodamas Bekelės Greičio Ruože ekipažas PRIVALO dėvėti auto, moto sportui skirtus šalmsus.
- 12.10. Bekelės Greičio Ruožą įveikia tik du ekipažo nariai: vairuotojas ir vienas iš šturmanų.
- 12.11. Varžybų metu ekipažo nariai privalo būti blaivūs ir neapsvaigę nuo kitų svaiginamųjų medžiagų, kaip to reikalauja kelių eismo taisyklės. Kilus įtarimui, kad visureigio vairuotojas yra neblaivus, organizatoriai pasiūlo jam patikrinti jo blaivumą vienkartiniais alkokosteriais. Nustačius girtumą ar vairuotojui atsisakius pasitikrinti, organizatoriai neleidžia vairuotojui dalyvauti varžybose bei praneša apie tai LASF 4x4 komitetui, kuris svarsto ekipažo dalyvavimo sąlygas kituose etapuose. Startinis mokestis negražinamas.

13. Sanitariniai reikalavimai

- 13.1. Dalyviai ir varžybų organizatoriai privalo laikytis atliekų utilizavimo taisyklių.
- 13.2. Varžybų vietoje draudžiama palikti arba užkasti bet kokių rūšių atliekas.
- 13.3. Dalyviai privalo utilizuoti stovyklavietėje ir automobilių serviso / remonto vietose susikaupusias atliekas pristatydami jas į specialiai tam paruoštą vietą. Organizatoriai privalo suorganizuoti atliekų kaupimo vietas ir jų išvežimą.

14. Aplinkosauginiai reikalavimai

- 14.1. Visi dalyviai, oficialūs asmenys, varžybų organizatoriaus atstovai pažeidžiantys aplinkosauginius reikalavimus, tuo darantys žalą aplinkai ir žmogaus sveikatai yra pilnai atsakingi pagal galiojančius LR įstatymus.
- 14.2. Gervės trosu prikabinimui prie medžio būtina naudoti specialią plokščią tekstilinę apsauginę kėlimo/tempimo juostą siekiant išvengti medžio žievės pažeidimų. Juosta privalo būti ne siauresnė kaip 50 mm.
- 14.3. Draudžiama versti, pjauti ar kitaip žaloti medžius.
- 14.4. Judant varžybų trasomis, tose vietose kur nėra tiksliai apibrėžtas maršrutas, draudžiama įvažiuoti į žemės ūkio naudmenų teritorijas, jei toks atvejis būtinas, dalyviai privalo važiuoti pačiu tų naudmenų pakraščiu (palaukės keliukias).
- 14.5. Transporto priemonės draudžiama plauti upėse ir kituose vandens telkiniuose. Varžybų organizatorius gali numatyti teritoriją, kurioje varžybų dalyviai gali plauti savo automobilius. Plauti automobilius arčiau nei 50 m. iki vandens telkinių draudžiama.
- 14.6. Draudžiama išpilti naftos produktus ir techninius skysčius ant žemės, į vandens telkinius taip pat palikti bet kokius automobilio remonto pėdsakus. Visos pakeistos automobilio detalės privalo būti utilizuotos kaip ir kitos šiukšlės.

TVIRTINU:

LASF 4x4 komiteto pirmininkas
Gediminas Grigaitis

.....

Data: 2012-11-06

SUDERINTA:

LASF teisėjų komiteto pirmininkas
Šarūnas Liesis

.....

Data: 2012-11-06

SUDERINTA:

LASF generalinė sekretorė
Rasa Jakienė

.....

Data: 2012-11-06